

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/66/2019
Identifikačné číslo spisu: 3115213854
Dátum vydania rozhodnutia: 28.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Lalik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3115213854.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Obec Bohunice, so sídlom v Bohuniciach 103, IČO: 36 115 622, zastúpeného Mgr. Jozefom Gáplovským, advokátom so sídlom v Dubnici nad Váhom, Centrum II 88, proti žalovanému M. Š.B., bývajúcemu v D. XX, za účasti intervenienta na strane žalovaného: KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpeného JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom v Bratislave, Vajnorská 55, o zaplatenie 21 476,94 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 20 C 241/2015, o dovolaní intervenienta na strane žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 24. októbra 2018 sp. zn. 17 Co 378/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín rozsudkom zo 17. mája 2017 č. k. 20 C 241/2015-106 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 21 476,94 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 21 476,94 eur od 1. mája 2015 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení konštatoval, že žalovaný dňa 20. júna 2013 pri šoférovaní motorového vozidla zn. Peugeot 405 ev. č. W. prešiel s vozidlom pri prechádzaní obcou Bohunice do protismeru, kde narazil do prícestného kríža, ktorý rozbil, pričom časť kríža skončila v miestnom potoku a došlo tiež k nenávratnému zničeniu niektorých doplnkov kríža. Súd prvej inštancie mal preukázanú podmienku existencie príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a spôsobenou škodou, pričom vecná škoda bola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke motorového vozidla, ktorého bol žalovaný držiteľom. Zároveň uviedol, že medzi žalovaným a intervenientom existoval v čase nehody občiansko-právny vzťah z poistnej zmluvy uzatvorenej dňa 31. decembra 2011, predmetom ktorej zmluvy bolo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla žalovaného podľa § 790 písm. c/ Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a zákona č. 381/2001 Z.z. Súd prvej inštancie pri výške škody vychádzal zo znaleckého posudku č. 1/2015 vypracovaného znalkyňou z odboru starožitností, odvetvie sakrálné predmety C.. O.

T.. Uvedol, že znalkyňa vo svojom posudku zohľadnila kritériá, aké sa bežne používajú pri ohodnocovaní umeleckých diel, sakrálnych predmetov a starožitností zhotovených na objednávku, a síce originalitu diela, autora diela, vek diela, kvalitu materiálu, úroveň umelecko-remeselného stvárnenia, výzdobných detailov, či výšku príspevku donátorov na stavbu kríža. Súd prvej inštancie poukázal na to, že z fotodokumentácie kríža a obhliadkou kríža po havárii znalkyňa zistila druh, rozsah a intenzitu poškodení kríža, a to rozlomenie drieku kríža na tri časti, výraznú deštrukciu kamennej hmoty, poškodenie lomových častí, architektonických detailov, kovovej sochy kríža, ako aj mechanické praskliny na kameni spôsobené nárazom. Konštatoval, že žalobca vykonal dostatočné preventívne opatrenia, aby nedošlo k poškodeniu kríža v dôsledku nárazu auta z cesty, a zároveň intervenient nepreukázal, žeby príčinou znalkyňou zistených poškodení bola iná skutočnosť než náraz motorového vozidla žalovaného do kríža, ani žiadnym spôsobom nespochybnil závery znalkyne v znaleckom posudku. Súd prvej inštancie tiež poukázal na to, že znalkyňa bola v danej veci na pojednávaní dňa 5. apríla 2017 vypočutá až po zákonom poučení, ktoré zahŕňalo aj poučenie o trestnoprávných následkoch vedome nepravdivého znaleckého posudku, čím bola splnená podmienka ustanovenia § 209 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) a súd teda hodnotil znalecký posudok s dôkaznou silou posudku súdom ustanoveného znalca. S poukazom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie konštatoval, že pokiaľ zo záverov znalkyne v čase nehody mal kríž hodnotu 40 000,- eur a po dopravnej nehode hodnota kríža bola 40 % z pôvodnej hodnoty, teda 16 000,- eur, skutočnú škodu v zmysle § 442 ods. 1 OZ predstavuje strata na majetku žalobcu vo výške 24 000,- eur. Súd v súvislosti s výškou škody poukázal na to, že síce boli vynaložené náklady na opravu kríža, avšak tieto nevedli a ani nemôžu viesť k obnoveniu pôvodnej hodnoty kríža, keďže podľa vyjadrenia znalkyne kríž by nenadobudol svoju pôvodnú hodnotu ani v prípade, ak by bola oprava kríža vykonaná v akreditovanej reštaurátorskej dielni. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a 2 C.s.p.

2. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 24. októbra 2018 sp. zn. 17 Co 378/2017 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu poukázal na vecne správne odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožnil a dodal, že ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Odvolací súd uviedol, že súd nie je spôsobilý hodnotiť odborné závery znalca z hľadiska ich vecnej správnosti a na to by musel aplikovať § 207 ods. 3 C.s.p. Poukázal na to, že z predmetného znaleckého posudku, ako aj z vyjadrenia znalkyne na pojednávaní pred súdom prvej inštancie nepochybne vyplýva, aké kritériá zohľadňovala znalkyňa pri stanovení celkovej hodnoty kríža v čase dopravnej nehody (40 000,- eur) a pri stanovení samotnej výšky škody v sume 24 000,- eur a z akých podkladov vychádzala. Odvolací súd zdôraznil, že bolo na intervenientovi (žalovanom), aby v zmysle prejednávanej zásady navrhol alebo predložil dôkazy, ktoré by spochybnili dôkazy žalobcu (v danom prípade znalecký posudok), keďže v sporovom konaní môže súd vykonať dôkazy bez návrhu iba v zákonom stanovených prípadoch, čo však nebol prejednávaný prípad. Poukázal, že z ustanovenia § 207 ods. 1 C.s.p. pritom vyplýva, že znalecké dokazovanie nariadi súd len na návrh. Odvolací súd tiež konštatoval, že znalkyňa bola pred výsluchom poučená aj o následkoch vedome nepravdivého znaleckého posudku a uvedené poučenie v podstate nahradilo absentujúcu doložku v súkromnom znaleckom posudku.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal intervenient na strane žalovaného dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). Uvedol, že znalkyňa v konaní vypracovala znalecký posudok len na základe fotodokumentácie, kedy miestne zisťovanie vykonala až po ohliadke neodborne a vadne opraveného a stojaceho kríža. Zároveň znalkyňa pri určovaní hodnoty kríža nevykonala žiadne znalecké dokazovanie za účelom určenia všeobecnej hodnoty kríža, pričom sa nevenovala skutočne vzniknutej škode, ale obmedzila sa na určovanie historickej hodnoty kríža. Dovolateľ považoval závery v súkromnom znaleckom posudku predloženom žalobcom za svojvoľné a právne neudržateľné. Súd prvej inštancie odňal práva intervenientovi, keď zamietol jeho návrh na vykonanie znaleckého dokazovania ohľadom určenia hodnoty kríža. Dovolateľ uviedol, že sporný znalecký posudok neobsahoval doložku o vedomí

znalca o trestnoprávných následkoch nesprávneho posudku. V dôsledku uvedeného nemohli konajúce súdy hodnotiť znalecký posudok ako dôkazný prostriedok znaleckého dokazovania, ale len ako listinný dôkaz. Dovolateľ tiež vyjadril presvedčenie, že k poškodeniu kríža nedošlo len škodovou udalosťou, ale aj nesprávnou manipuláciou s úlomkami kríža, ručným vyťahovaním kusov z rieky a neodbornou reštauráciou kríža. V súvislosti s rozsahom náhrady škody dovolateľ poukázal na judikát R 27/1977 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 89/2008. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalobu zamietla.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie podľa § 448 C.s.p. zamietnuť, nakoľko považoval napadnuté rozhodnutie za správne.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) intervenient, ktorý spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo (§ 425 C.s.p.), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a dospel k záveru, že dovolanie intervenienta treba odmietnuť.

6. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení vecí (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavovaná v prijatí odlišných právnych názorov, teda ide o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, v jej riešení dovolacími senátmi sa ale prezentuje nejednotnosť brániaca vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je jeho (procesnou) povinnosťou: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ označením konkrétnych (odlišných, napríklad aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí odvolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne. V rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 78/2017 najvyšší súd doslovne uviedol, že v takom prípade je dovolateľ „povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí odvolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery)“.

9. V danom prípade dovolateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, pri vymedzení dovolacieho dôvodu v zmysle tohto ustanovenia uvedeným spôsobom nepostupoval. Dovolateľ predovšetkým jasne nevymedzil ani nekonkretizoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Navyše, formálne síce odôvodnil dovolanie nesprávnosťou právneho posúdenia vecí súdmi v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p., z obsahu jeho dovolania (viď § 124 ods. 1 C.s.p.) je však zrejmé, že prevažná časť jeho argumentácie smeruje voči vyhodnoteniu skutkových zistení v súvislosti s výškou spôsobenej škody na základe záverov obsiahnutých v znaleckom posudku vypracovanom C.. O. T.. Z uvedeného vyplýva, že dovolateľ namieta najmä nesprávne vyhodnotenie dôkazu súdmi nižších inštancií - znaleckého dôkazu - a s tým súvisiace nesprávnosti skutkových zistení. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že riešenie skutkovej otázky je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo

obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej obsahu, zmyslu a účelu, normu interpretuje a zo svojich skutkových zistení (to znamená po vyriešení skutkových otázok a na ich podklade) prijíma právne závery o (ne)existencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Dovolateľom uvádzané námietky preto nemohli viesť k založeniu prípustnosti jeho dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.

10. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 C.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., avšak dovolací súd je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.), včítane ich obsahového i rozsahového vymedzenia, a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže.

11. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje na to, že dovolateľ v posudzovanom prípade neuviedol rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré by rozdielne riešili otázku majúcu pre rozhodnutie sporu určujúci význam. Poukázal síce na judikát R 27/1977 a na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 89/2008, ktoré sa čiastočne zaoberali spôsobom určenia výšky škody a limitov rozsahu náhrady škody, dovolaciemu súdu však nebola zrejماً väzba týchto rozhodnutí na (i keď riadne nevymedzenú) právnu otázku, resp. právnu úvahu, od ktorej vyriešenia mohol dovolateľ odvodzovať prípustnosť a dôvodnosť podaného dovolania. Na ďalšie dovolateľom označené rozhodnutie sp. zn. 9 Co 9/2011 dovolací súd neprihliadal, keďže rozhodnutie pod takouto spisovou značkou medzi svojimi rozhodnutiami neeviduje. Napokon dovolací súd konštatuje, že dovolateľ v tejto súvislosti ani nevysvetlil, v čom by mala spočívať rozdielnosť právnych názorov v ním označených rozhodnutiach, ktorá je imanentnou súčasťou preukázania existencie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. Dovolací súd uzatvára, že skutočnosť, keď dovolateľ vyvodzujúci prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. neuvedie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré rozdielne riešia otázku majúcu pre rozhodnutie sporu určujúci význam, je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považovaná za absenciu náležitostí dovolania v zmysle § 431 až § 435 C.s.p. (1 Cdo 206/2016, 3 Cdo 78/2019, 8 Cdo 141/2017, 8 Cdo 50/2017).

12. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie intervenienta odmietol podľa § 447 písm. f/ C.s.p.

13. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.